

დაბა სტეფანწმინდაში ალექსანდრე ყაზბეგის სახელობის ისტორიული მუზეუმის კომპლექსის რეაბილიტაციის პროექტი

გარემოსდაცვითი მიმოხილვა

რეგიონალური განვითარების მესამე პროექტი
დაფინანსებული მსოფლიო ბანკის მიერ

ივლისი, 2016

ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს დაბა სტეფანწმინდაში ალექსანდრე ყაზბეგის სახელობის ისტორიული მუზეუმის კომპლექსში შემავალი სამი შენობის - ისტორიული მუზეუმის შენობის, ალ. ყაზბეგის სახლ-მუზეუმისა და ნიკოლოზ ყაზბეგის (ალ. ყაზბეგის ბიძა) სახლის რეაბილიტაციას, ასევე მუზეუმის ეზოს კეთილმოწყობას.

ისტორიული მუზეუმის შენობა აშენებულია გასული საუკუნის 80-იან წლებში. ამჟამად ძლიერ დაზიანებულია, ამიტომ მუზეუმის ადმინისტრაცია და ექსპონატები დღეისათვის განთავსებულია ალ.ყაზბეგის სახლ-მუზეუმსა და ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლში. შენობა არის ერთსართულიანი, ფართობი - 485 მ². რეაბილიტაცია დაგეგმილია ისე, რომ მაქსიმალურად მოხდეს არსებული შენობის სტილის შენარჩუნება. ქვე-პროექტით გათვალისწინებულია:

- ფასადების გასუფთავება, შელესვა და დაზიანებული ადგილების მოპირკეთება არსებულის ანალოგიური ადგილობრივი ქვით;
- პანდუსის მოწყობა უნარშეზღუდული პირებისათვის;
- სადემონტაჟო სამუშაოები (ძველი ლითონის ვიტრაჟის, ხის ფანჯრების, აგურის კედლის, ძველი ნაღესის მოხსნა);
- შიდა სარემონტო სამუშაოები: კედლების მოწყობა, იატაკზე მოჭიმვის მოწყობა, იატაკების მოპირკეთება კერამიკული ფილებით, კედლების და ჭერის მოპირკეთება, მეტალო-პლასტმასის ფანჯრების ჩასმა);
- სახურავიდან (ბრტყელი გადახურვა) ასფალტის ფენის დემონტაჟი, ახალი გადახურვის მოწყობა ჰიდროსაიზოლაციო მასალით და მოპირკეთება კერამო-გრანიტის ფილებით;
- შიდა წყალმომარაგების, კანალიზაციის, გათბობისა და ვენტილაციის სისტემების მოწყობა;
- შენობის ირგვლივ წყალარინების სისტემის მოწყობა.

რეაბილიტაციის შემდგომ ისტორიული მუზეუმის შენობის ცენტრალურ ნაწილში განთავსდება ტურიზმის რეგიონული საინფორმაციო ცენტრი, სივრცე დროებითი გამოფენებისათვის და საკონფერენციო დარბაზი. შესასვლელიდან მარცხენა ფლიგელში განთავსდება კაფე და სუვენირების პავილიონი, ხოლო მარჯვენა ფლიგელში - მუზეუმის ადმინისტრაცია და ტუალეტი.

ალ. ყაზბეგის სახლ-მუზეუმი არის ორსართულიანი შენობა-ნაგებობა ფართობით 410მ². სახლ-მუზეუმის რესტავრაციის პროექტი შედგენილი იქნა ისტორიული ფოტო და გრაფიკული მასალის და წინა წლების ანაზომების გათვალისწინებით. პირველ რიგში ჩატარდება შენობის საძირკვლის და ბზარების გასამაგრებელი სამუშაოები, აღდგება სადრენაჟო სისტემა. დასავლეთის ფასადზე მოიხსნება დაზიანებული რკინა-ბეტონის აივანი და მოეწყობა ახალი, სადაც განთავსდება ორი სათავსო, აივნის თავსა და ბოლოში და ხის სვეტებზე მოწყობილი გადახურვა. აივანი შემოიზღუდება ლითონის მსუბუქი

მოაჯირით. ფასადის გვიანდელი ქვის პერანგი მოიხსნება, აღდგება კედლის წყობა და კარის ღიობები. ბანზე ამავალი ნახევარწრიული ქვის კიბესთან მიჯრით მოეწყობა ქვის სწორკუთხა კიბე, რომელიც ფიქსირდება ერთ-ერთ ძველ ფოტოზე. დასავლეთის ფასადზე აღდგება თლილი ქვის ფრონტონი, რომელიც შემკულია ოთხი სვეტით. სამხრეთის ფასადზე აღდგება აივანი. აღმოსავლეთის ფასადზე გადაეწყობა დაზიანებული კარის ღიობი. მთლიანად შენობის პერიმეტრზე მოეწყობა ამჟამად მოშლილი პარაპეტი 40 სმ სიმაღლის თლილი ქვის ბლოკებით. პარაპეტის გასწვრივ მოეწყობა ინტერიერში აღდგენილი ბუხრების საკვამურები თლილი ქვის ბლოკებით. სახურავის დაზიანებული თუნუქის საფარი აიყრება. სახურავზე მოეწყობა სამერცხლური და გადაიფარება მაღალი ხარისხის ყავისფერი თუნუქის საფარით. შენობის ინტერიერში მოიხსნება დაზიანებული ნაღესობა, შეიღესება ხელახლა და შეიღებება, აღდგება ბუხრები, შეიცვლება დაზიანებული ხის კიბე, რესტავრაცია ჩაუტარდება პირველი და მეორე სართულების ქერს, იატაკებს და ხის-კარ-ფანჯარას. ბანზე ამავალი კიბის ქვეშ მოეწყობა ტუალეტი მომსახურე პერსონალისათვის. პირველ სართულზე მარჯვენა, პატარა ოთახის ნაწილი დაეთმობა სალაროსა და გარდერობს. მოეწყობა წყალმომარაგების, კანალიზაციის, განათების, სიგნალიზაციის სისტემები.

ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლი არის ერთსართულიანი შენობა საერთო ფართობით 475მ². რესტავრაციის ფარგლებში მოიხსნება გადახურვის ბეტონის ფილები და აღდგება ბანიანი გადახურვის ხის კონსტრუქცია, რომელიც დაიფარება ჰიდროსაიზოლაციო მასალით. მოიხსნება ბეტონის კედელი ჩრდილო-დასავლეთით, დაიშლება სვეტების რიგი და ბაქანზე ქვის ფილების მოწყობის შემდეგ ხელახლა აღდგება რესტავრირებული სვეტების რიგი. ამავე მხარეს გადაეწყობა და შეივსება ორი, ნახევარწრიული ქვის კიბე. აღდგება მესამე სწორკუთხა კიბე. ფასადებზე მოიხსნება ბლოკით ამოყვანილი ნაწილი და მოეწყობა შერეული ქვის ფასადი კირის დულაზე. შენობაში შეიცვლება ხის იატაკი და კარ-ფანჯარა. ინტერიერში მოიხსნება ძველი შეღესილობა, ხელახლა შეიღესება და შეიღებება. კიბის უჯრედის ქვეშ მოეწყობა ტუალეტი. ნაგებობის ირგვლივ გამაგრდება საძირკველი და მოეწყობა სარინელი წყლის გადასაყვანად.

სამივე შენობის გათბობა მოხდება ბუნებრივი აირით, რომელიც უკვე შეყვანილია ისტორიული მუზეუმის კომპლექსში. ქვე-პროექტის ფარგლებში განახლდება არსებული წყლისა და კანალიზაციის არსებული კომუნიკაციები. კომპლექსი დაერთებულია მუნიციპალური წყალმომარაგებისა და საკანალიზაციო სისტემებთან.

ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლის ბანზე ამავალი კიბის ბაქანთან მოეწყობა კარიბჭე, მის გასწვრივ აღდგება გალავანი ალ.ყაზბეგის სახლთან არსებულ კარიბჭემდე, რომელსაც ჩაუტარდება რესტავრაცია. ორივე კარიბჭეში მოეწყობა ლითონის ჭიშკარი. აღდგება დაზიანებული გალავანი. რესტავრაცია ჩაუტარდება ალ. ყაზბეგის სახლის გასწვრივ, სვეტებს შორის არსებული ლითონის ცხაურიან ღობეს. კომპლექსის ტერიტორიაზე,

დღეს არსებულ სანიტარულ კვანძის ადგილას, ოვალური კედლის შიგნით მოეწყობა საზოგადოებრივი ტუალეტი. ეზოში შენარჩუნდება გაზონების წყობა, აღდგება ბორდიურები, ბილიკები. გაიწმინდება და აღდგება არსებული აუზი, მოეწყობა განათების სისტემა, განთავსდება ბაღის სკამები, ურნები.

ალექსანდრე ყაზბეგის სახელობის ისტორიული მუზეუმის კომპლექსის ტერიტორია - 5167 მ², რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება, რომელიც სარგებლობაში არის გადაცემული სსიპ „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოსათვის“.

გარემოსდაცვითი სკრინინგი და რანჟირება

(ა) ზემოქმედების შეფასება

აქვს თუ არა ქვე-პროექტს საგრძნობი ზემოქმედება გარემოზე?	ქვე-პროექტს ექნება მცირე მოკლევადიანი ზეგავლენა გარემოზე, ხოლო მისი გრძელვადიანი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე იქნება პოზიტიური.
რა მნიშვნელოვანი სასარგებლო და უარყოფითი ხასიათის ზემოქმედებები ექნება ქვე-პროექტს გარემოზე?	მოსალოდნელია, რომ ქვე-პროექტს ექნება დადებითი გრძელვადიანი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე, ვინაიდან ის უზრუნველყოფს მაღალი სტანდარტის, მულტიფუნქციური მუზეუმის რეაბილიტაციას და გაზრდის მის ტურისტულ მიმზიდველობას. ტურისტების გაზრდილ ნაკადს ექნება დადებითი სოციალური ზეგავლენა დასაქმების შესაძლებლობების გაზრდის თვალსაზრისით. ყაზბეგის მუზეუმის რეაბილიტაცია გააუმჯობესებს ტურისტული მომსახურების ინფრასტრუქტურას და წვლილს შეიტანს მცხეთა-მთიანეთის რეგიონში ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის და კულტურული მემკვიდრეობის სფეროს განვითარებაში. მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელია, რომ იქნება მოკლევადიანი: სარეაბილიტაციო და სამშენებლო სამუშაოების

	შედეგად მოსალოდნელია რომ გაიზრდება მტვერის და გამონაბოლქვის ემისიები სამშენებლო მექანიზმების და ტრანსპორტის ოპერირების გამო, გაიზრდება ხმაურისა და ვიბრაციის დონე ფონურთან შედარებით, მოსალოდნელია სხვადასხვა ტიპის სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა, ასევე, ტრანსპორტის მოძრაობის შეფერხებები. მუზეუმის კომპლექსი მდებარეობს დაბა სტეფანწმინდაში. სამშენებლო სამუშაოების წარმოებისას წარმოქმნილმა ხმაურმა და მტვერმა შესაძლოა გამოიწვიოს ადგილობრივი მაცხოვრებლების, ასევე დამსვენებლებისა და ტურისტების შეწუხება. არსებობს სამუზეუმო ექსპონატებისა და კოლექციების დაზიანების მცირე რისკი დაკავშირებული მათ გადაზიდვასა და დროებით განთავსებასთან. ალ. ყაზბეგის მემორიალურ სახლში განთავსებულია სამუზეუმო ექსპოზიციები, ხოლო ალ.ყაზბეგის ბიძის სახლში - ფონდსაცავი. ამ შენობებში სულ თავმოყრილია 31 414 ექსპონატი - არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული, საბუნებისმეტყველო და ნუმიზმატიკური კოლექციები, ფერწერა, გრაფიკა, სკულპტურა, გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშები, ფოტომასალა, წერილობითი ძეგლები, ძვირფასი ლითონები, მემორიალური და საეკლესიო ნივთები, კინო და მუსიკალური საცნობარო მასალა. ქვე-პროექტის განხორციელების შემდეგ, ტურისტული ნაკადის ზრდამ შეიძლება გამოიწვიოს არაპირდაპირი უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე, როგორიცაა ნარჩენების წარმოქმნის ზრდა, ვანდალიზმის რისკი და სხვა.
--	---

შეიძლება თუ არა, რომ ქვე-პროექტს გააჩნდეს მნიშვნელოვანი ხასიათის ზემოქმედება ადგილობრივ მოსახლეობასა და ზემოქმედების ქვეშ მყოფ სხვა პირებზე?	ქვე-პროექტის გრძელვადიანი სოციალური ზემოქმედება იქნება დადებითი (ადგილობრივი მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება და ტურისტული ნაკადის ზრდა). მუზეუმის ახალი, კომფორტული შენობა მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს მუზეუმის თანამშრომლების (10 პირი) სამუშაო პირობებს. მუზეუმის თანამშრომლებს ხელფასს უზდის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო. ქვე-პროექტის არ მოახდენს ზეგავლენას თანამშრომლების შემოსავალზე, ვინაიდან მისი განხორციელების განმავლობაში კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო შეუფერხებლად გააგრძელებს ხელფასების გაცემას (იხ. დანართი 3, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს წერილი). მნიშვნელოვანი სოციალური ზეგავლენა, როგორცაა ადგილობრივი დემოგრაფიული სტრუქტურის ცვლილება, ჩამოსახლება, მეორადი განვითარება ან დაავადებების რისკის გაზრდა მოსალოდნელი არ არის. ბუნებრივ გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენა, რომელიც აღწერილია ზემოთ, იქნება მოკლევადიანი და შემოფარგლული ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილით.
---	---

(ბ) შემამსუბუქებელი ზომები

რა ალტერნატივები იქნა განხილული დაპროექტებისას	თავდაპირველად, ქვე-პროექტის ფარგლებში იგეგმებოდა მხოლოდ ალ. ყაზბეგის სახლ-მუზეუმისა და ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლის რეაბილიტაცია-რესტავრაცია. თუმცა, მოგვიანებით პროექტს დაემატა კიდევ ერთი ობიექტის, ალ. ყაზბეგის სახელობის
---	--

	ისტორიული მუზეუმის, მშენებლობა, რომელიც შედის მუზეუმის კომპლექსში.
ზემოქმედების შერბილების რა ღონისძიებებია გათვალისწინებული?	სარეაბილიტაციო და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენა შესაძლოა მარტივად შემსუბუქდეს შემდეგი ღონისძიებების გატარებით: სამშენებლო ადგილის შემოსაზღვრა და შესაბამისი გამაფრთხილებელი ნიშნების განთავსება პერიმეტრზე, სამშენებლო ტექნიკის მოძრაობის მართვა, სამშენებლო ნარჩენების შესაბამისი მართვა და მუდმივი მონიტორინგი, მანქანა დანადგარების გამართული მუშაობის უზრუნველყოფა, სამუშაოების განხორციელებისათვის ნაკლებად სენსიტიური პერიოდის (დღის საათები) შერჩევა. საჭიროებისამებრ, მოსახლეობისათვის შესაბამისი განმარტებების მიცემა. მუზეუმში დაცული კოლექციები, პროექტის განხორციელების განმავლობაში, განთავსებული იქნება ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ადმინისტრაციული შენობის სააქტო დარბაზში, ხოლო მის დაცვას, მოვლას და უსაფრთხოებას მთლიანად უზრუნველყოფს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო (იხ. დანართი 3, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს წერილი და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობის თანხმობა). ექსპონატების შეფუთვას, განთავსებას და ტრანსპორტირებას განახორციელებს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო სარეაბილიტაციო სამუშაოების დაწყებამდე. ფართი, სადაც დროებით მოხდება ექსპონატების განთავსება, აღიჭურვება გისოსებით და სიგნალიზაციით, შეიქმნება მიკროკლიმატი.

	რეაბილიტაციის სამუშაოები არ გამოიწვევს მუზეუმის ეზოში არსებული ხე-მცენარეების დაზიანებას. ხეები იქნებიან შემოფარგლული და თავიდან იქნება აცილებული მათი დაზიანება. მიწის სამუშაოების დროს არქეოლოგიური ობიექტის გამოვლენის შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს სამუშაოები და მიაწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალური განვითარების ფონდს, რომელიც, თავის მხრივ, დაუყონებლივ აწვდის ინფორმაციას კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს. სამუშაოების განახლება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროდან წერილობითი თანხმობის მიღების შემდგომ.
ზემოქმედების შერბილების რა ღონისძიებებია გათვალისწინებული?	საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს აქვს შენობების რეაბილიტაციასთან და მშენებლობასთან დაკავშირებული საშუალო და დიდი ზომის ქვე-პროექტების განხორციელების დიდი გამოცდილება, რომლებიც ხორციელდება დონორი ორგანიზაციების მხარდაჭერით. ამ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ქვე-პროექტი ითვალისწინებს არამარტო შენობის რეაბილიტაციას, არამედ გათბობა-გაგრილების, შიდა წყალგაყვანილობისა და კანალიზაციის სისტემების მოწყობას.
ჩართული იყო თუ არა დაინტერესებული თემები ქვე-პროექტის მომზადების პროცესში და გათვალისწინებული იქნა თუ არა მათი ინტერესები და ცოდნა სათანადოდ?	გარემოსდაცვითი დოკუმენტი ხელმისაწვდომი იქნება ადგილობრივი მოსახლეობისთვის. მუნიციპალური განვითარების ფონდი და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობა ჩაატარებენ საკონსულტაციო შეხვედრას მოსახლეობასთან სარეაბილიტაციო სამუშაოების დაწყებამდე.

(გ) კატეგორიზაცია და დასკვნა

სკრინინგის შედეგების მიხედვით:

ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა, როგორც

A ☐

B ☒

C ☐

გარემოსდაცვითი კატეგორიის პროექტი.

გარემოსდაცვითი სკრინინგის დასკვნა:

1. ქვეპროექტი უარყოფილია ☐
2. ქვეპროექტი მიღებულია ☒

ქვე-პროექტის მომზადება მოითხოვს:

1. მცირემასშტაბიანი სამშენებლო და სარეაბილიტაციო საქმიანობების გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის შევსებას ☐
2. გარემოზე ზეგავლენის განხილვას, გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის მომზადების ჩათვლით ☒

**ქვე-პროექტის სოციალური და კულტურულ რესურსებზე ზემოქმედების
სკრინინგი**

ინფორმაცია სოციალური უსაფრთხოების სკრინინგისათვის		დიახ	არა
1	არის თუ არა ინფორმაცია ქვე-პროექტის ობიექტების მფლობელობისა და სარგებლობის შესახებ ხელმისაწვდომი და სარწმუნო? (სკრინინგი არ ჩაითვლება დასრულებულად თუ აღნიშნულ საკითხზე ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი)	X	
2	ქვე-პროექტის განხორციელება შეზღუდავს თუ არა მოსახლეობის ხელმისაწვდომობას სამეურნეო რესურსებზე, როგორცაა მიწა, საძოვრები, წყალი, კომუნალური სამსახურები ან სხვა რესურსები, რაზეც მოსახლეობაა დამოკიდებული?		X
3	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ცალკეული ინდივიდების ან ოჯახების ადგილმონაცვლეობას ან იქნება თუ არა საჭირო მიწის ნაკვეთის შეძენა (სახელმწიფო ან კერძო, დროებით ან მუდმივად) ?		X
4	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მოსავლის, ხეხილის და სამეურნეო ინფრასტრუქტურის (დამხმარე ნაგებობები, ღობე, არხი, ბედელი, გარე ტუალეტები, სამზარეულოები და სხვა) დროებით ან მუდმივ დაკარგვას?		X
თუ რომელიმე შეკითხვაზე (გარდა პირველი შეკითხვისა) პასუხი არის „დიახ“, მაშინ უნდა ამოქმედდეს OP/BP 4.12 საოპერაციო პოლიტიკა იძულებით განსახლების შესახებ, შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა განისაზღვროს OP/BP 4.12-ისა და განსახლების პოლიტიკის ჩარჩო დოკუმენტის მიხედვით.			
ინფორმაცია კულტურული რესურსების უსაფრთხოების სკრინინგისათვის		დიახ	არა
5	საჭიროებს თუ არა პროექტი მიწის სამუშაოებს ისტორიული, არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების სიახლოვეს?	X	
თუკი პასუხი კითხვაზე 5 არის „დიახ“, მაშინ გამოყენებული უნდა იქნას OP/BP 4.11 ფიზიკური კულტურული რესურსები და შემთხვევით მოპოვებული მასალების მართვა უნდა განხორციელდეს OP/BP-ს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტში მოცემული პროცედურების შესაბამისად.			

მიწის ნაკვეთი, რომელზეც მდებარეობს ყაზბეგის მუზეუმი, რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება (დაზუსტებული ფართობი 5167 მ²) და სარგებლობაში არის გადაცემული კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოსათვის (იხ. თანდართული საკადასტრო ინფორმაცია).

გარემოსდაცვითი მიმოხილვა და გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

1. შესავალი

1.1 საფუძველი

საქართველოს მთავრობამ თხოვნით მიმართა მსოფლიო ბანკს მესამე რეგიონული განვითარების პროექტისთვის ფინანსური მხარდაჭერის (60 მლნ \$) თაობაზე. პროექტის საერთო ღირებულებაა 75 მლნ \$, მათ შორის 15 მლნ \$ აფინანსებს საქართველოს მთავრობა. ქვე-პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაციაა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი.

რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის მიზანს წარმოადგენს ინფრასტრუქტურული მომსახურეობისა და ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების გაუმჯობესება, სამცხე-ჯავახეთისა და მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის განვითარების მხარდაჭერით. მოსალოდნელია, რომ აღნიშნული კუთხით დაგეგმილი ქმედებები რეგიონის ადგილობრივ მოსახელობას მოუტანს პირდაპირ სარგებელს: საჯარო ინფრასტრუქტურის საიმედოობის, ხელმისაწვდომობის და ხარისხის გაუმჯობესების, კერძო სექტორის ინვესტიციების მოცულობის გაზრდის, განახლებული კულტურული მემკვიდრეობის ადგილებსა და ქალაქებში გაყიდვების რაოდენობის გაზრდის (ტურიზმთან დაკავშირებული საწარმოები) გზით. საერთო ჯამში, მოსალოდნელია მოსახლეობის შემოსავლის ზრდა და ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება.

ქვე-პროექტი „დაბა სტეფანწმინდაში ალექსანდრე ყაზბეგის სახელობის ისტორიული მუზეუმის კომპლექსის რეაბილიტაცია“ არის რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ნაწილი, რომელიც მომზადდა, განხილულ იქნა, დამტკიცდა და ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის პოლიტიკების შესაბამისად.

1.2 ინსტიტუციონალური სტრუქტურა

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ინსტიტუციონალურ და ფინანსურ შესაძლებლობათა გაძლიერებას, ადგილობრივ ინფრასტრუქტურასა და მომსახურებაში სახსრების ინვესტირებას, ადგილობრივი მოსახლეობის ძირითადი ეკონომიკური და სოციალური მომსახურების მდგრად საფუძველზე გაუმჯობესებას. მუნიციპალური განვითარების

ფონდი არის რეგიონული განვითარების პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაცია და პასუხისმგებელია მის ყოველდღიურ მართვაზე, გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების პოლიტიკის განხორციელების ჩათვლით.

მუნიციპალური განვითარების ფონდი ამზადებს და მსოფლიო ბანკს წარუდგენს რეგიონული განვითარების პროექტის ფარგლებში ქვე-პროექტების შეფასების ანგარიშებს, რომელთაც თან ერთვის ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების დოკუმენტები, როგორცაა გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმასთან ერთად ან გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმა, რომელიც მომზადებულია მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის გამოყენებით, ასევე, საჭიროების შემთხვევაში, განსახლების სამოქმედო გეგმა.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო არის პასუხისმგებელი ყაზბეგის მუზეუმის კომპლექსის ექსპლუატაციასა და მოვლა-პატრონობაზე.

1.3 კანონმდებლობა და ნორმები

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად (2008), ქვე-პროექტი არ საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას.

ქვე-პროექტი უნდა განხორციელდეს მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების შემდეგი დოკუმენტების შესაბამისად:

- გარემოზე ზემოქმედების შეფასების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.01)
- ფიზიკური კულტურული რესურსების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.12)

აღნიშნული უსაფრთხოების პოლიტიკებისა და რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის შესაბამისად, ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა B(+) კატეგორიად და საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვისა და გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის მომზადებას.

2. ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს დაბა სტეფანწმინდაში ალექსანდრე ყაზბეგის სახელობის ისტორიული მუზეუმის კომპლექსში შემავალი სამი შენობის - ისტორიული მუზეუმის შენობის, ალ. ყაზბეგის სახლ-მუზეუმისა და ნიკოლოზ ყაზბეგის (ალ. ყაზბეგის ბიძა) სახლის რეაბილიტაციას, ასევე მუზეუმის ეზოს კეთილმოწყობას.

ისტორიული მუზეუმის შენობა აშენებულია გასული საუკუნის 80-იან წლებში. ამჟამად ძლიერ დაზიანებულია, ამიტომ მუზეუმის ადმინისტრაცია და ექსპონატები დღეისათვის განთავსებულია ალ.ყაზბეგის სახლ-მუზეუმსა და ნიკოლოზ ყაზბეგის

სახლში. შენობა არის ერთსართულიანი, ფართობი - 485 მ². რეაბილიტაცია დაგეგმილია ისე, რომ მაქსიმალურად მოხდეს არსებული შენობის სტილის შენარჩუნება. ქვეპროექტით გათვალისწინებულია:

- ფასადების გასუფთავება, შელესვა და დაზიანებული ადგილების მოპირკეთება არსებულის ანალოგიური ადგილობრივი ქვით;
- პანდუსის მოწყობა უნარშეზღუდული პირებისათვის;
- სადემონტაჟო სამუშაოები (ძველი ლითონის ვიტრაჟის, ხის ფანჯრების, აგურის კედლის, ძველი ნაღესის მოხსნა);
- შიდა სარემონტო სამუშაოები: კედლების მოწყობა, იატაკზე მოჭიმვის მოწყობა, იატაკების მოპირკეთება კერამიკული ფილებით, კედლების და ჭერის მოპირკეთება, მეტალო-პლასტმასის ფანჯრების ჩასმა);
- სახურავიდან (ბრტყელი გადახურვა) ასფალტის ფენის დემონტაჟი, ახალი გადახურვის მოწყობა ჰიდროსაიზოლაციო მასალით და მოპირკეთება კერამო-გრანიტის ფილებით;
- შიდა წყალმომარაგების, კანალიზაციის, გათბობისა და ვენტილაციის სისტემების მოწყობა;
- შენობის ირგვლივ წყალარინების სისტემის მოწყობა.

რეაბილიტაციის შემდგომ ისტორიული მუზეუმის შენობის ცენტრალურ ნაწილში განთავსდება ტურიზმის რეგიონული საინფორმაციო ცენტრი, სივრცე დროებითი გამოფენებისათვის და საკონფერენციო დარბაზი. შესასვლელიდან მარცხენა ფლიგელში განთავსდება კაფე და სუვენირების პავილიონი, ხოლო მარჯვენა ფლიგელში - მუზეუმის ადმინისტრაცია და ტუალეტი.

ალ. ყაზბეგის სახლ-მუზეუმი არის ორსართულიანი შენობა-ნაგებობა ფართობით 410მ². ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლი არის ერთსართულიანი შენობა, რომლის საერთო ფართობი არის 475მ². სახლ-მუზეუმის რესტავრაციის პროექტი შედგენილი იქნა ისტორიული ფოტო და გრაფიკული მასალის და წინა წლების ანაზომების გათვალისწინებით. პირველ რიგში ჩატარდება შენობის სამირკვლის და ბზარების გასამაგრებელი სამუშაოები, აღდგება სადრენაჟო სისტემა. დასავლეთის ფასადზე მოიხსნება დაზიანებული რკინა-ბეტონის აივანი და მოეწყობა ახალი, სადაც განთავსდება ორი სათავსო, აივნის თავსა და ბოლოში და ხის სვეტებზე მოწყობილი გადახურვა. აივანი შემოიზღუდება ლითონის მსუბუქი მოაჯირით. ფასადის გვიანდელი ქვის პერანგი მოიხსნება, აღდგება კედლის წყობა და კარის ღიობები. ბანზე ამავალი ნახევარწრიული ქვის კიბესთან მიჯრით მოეწყობა ქვის სწორკუთხა კიბე, რომელიც ფიქსირდება ერთ-ერთ ძველ ფოტოზე. დასავლეთის ფასადზე აღდგება თლილი ქვის ფრონტონი, რომელიც შემკულია ოთხი სვეტით. სამხრეთის ფასადზე აღდგება აივანი. აღმოსავლეთის ფასადზე გადაეწყობა დაზიანებული კარის ღიობი. მთლიანად შენობის პერიმეტრზე მოეწყობა ამჟამად მოშლილი პარაპეტი 40 სმ სიმაღლის თლილი ქვის ბლოკებით. პარაპეტის გასწვრივ მოეწყობა ინტერიერში აღდგენილი ბუხრების საკვამურები თლილი ქვის ბლოკებით. სახურავის დაზიანებული თუნუქის საფარი აიყრება. სახურავზე მოეწყობა

სამერცხლოური და გადაიფარება მაღალი ხარისხის ყავისფერი თუნუქის საფარით. შენობის ინტერიერში მოიხსნება დაზიანებული ნაღესობა, შეილესება ხელახლა და შეილესება, აღდგება ბუხრები, შეიცვლება დაზიანებული ხის კიბე, რესტავრაცია ჩაუტარდება პირველი და მეორე სართულების ჭერს, იატაკებს და ხის-კარ-ფანჯარას. ბანზე ამავალი კიბის ქვეშ მოეწყობა ტუალეტი მომსახურე პერსონალისათვის. პირველ სართულზე მარჯვენა, პატარა ოთახის ნაწილი დაეთმობა სალაროსა და გარდერობს. მოეწყობა წყალმომარაგების, კანალიზაციის, განათების, სიგნალიზაციის სისტემები.

თავდაპირველად დაგეგმილია ისტორიული მუზეუმის გვიანდელი შენობის რესტავრაცია. ამ პერიოდში ყაზბეგის სახლ-მუზეუმი გააგრძელებს ფუნქციონირებას. მუზეუმის შენობის რესტავრაციის შემდგომ სახლ-მუზეუმიდან მასში გადავა ადმინისტრაცია და ფონდები (ექსპონატები).

ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლის რესტავრაციის ფარგლებში მოიხსნება გადახურვის ბეტონის ფილები და აღდგება ბანიანი გადახურვის ხის კონსტრუქცია, რომელიც დაიფარება ჰიდროსაიზოლაციო მასალით. მოიხსნება ბეტონის კედელი ჩრდილო-დასავლეთით, დაიშლება სვეტების რიგი და ბაქანზე ქვის ფილების მოწყობის შემდეგ ხელახლა აღდგება რესტავრირებული სვეტების რიგი, რომელზეც დაეყრდნობა გადახურვის კოჭოვანი სისტემა. ამავე მხარეს გადაეწყობა და შეივსება ორი, ნახევარწრიული ქვის კიბე. აღდგება მესამე სწორკუთხა კიბე. ფასადებზე მოიხსნება ბლოკით ამოყვანილი ნაწილი და მოეწყობა შერეული ქვის ფასადი კირის დულაზე. შენობაში შეიცვლება ხის იატაკი და კარ-ფანჯარა. ინტერიერში მოიხსნება ძველი შელესილობა, ხელახლა შეილესება და შეილესება. კიბის უჯრედის ქვეშ მოეწყობა ტუალეტი. ნაგებობის ირგლივ გამაგრდება საძირკველი და მოეწყობა სარინელი წყლის გადასაყვანად.

სამივე შენობის გათბობა მოხდება ბუნებრივი აირით, რომელიც უკვე შეყვანილია ისტორიული მუზეუმის კომპლექსში. კომპლექსი უკვე მიერთებულია მუნიციპალური წყალმომარაგებისა და საკანალიზაციო სისტემებთან. ქვე-პროექტის ფარგლებში განახლდება არსებული კომუნიკაციები.

ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლის ბანზე ამავალი კიბის ბაქანთან მოეწყობა კარიბჭე, მის გასწვრივ აღდგება გალავანი ალ.ყაზბეგის სახლთან არსებულ კარიბჭემდე, რომელსაც ჩაუტარდება რესტავრაცია. ორივე კარიბჭეში მოეწყობა ლითონის ჭიმკარი. აღდგება დაზიანებული გალავანი. რესტავრაცია ჩაუტარდება ალ. ყაზბეგის სახლის გასწვრივ, სვეტებს შორის არსებული ლითონის ცხაურიან ღობეს. კომპლექსის ტერიტორიაზე, დღეს არსებულ სანიტარულ კვანძის ადგილას, ოვალური კედლის შიგნით მოეწყობა საზოგადოებრივი ტუალეტი. ეზოში შენარჩუნდება გაზონების წყობა, აღდგება ბორდიურები, ბილიკები. გაიწმინდება და აღდგება არსებული აუზი, მოეწყობა განათების სისტემა, განთავსდება ბაღის სკამები, ურნები.

3. გარემოს არსებული მდგომარეობა

ალექსანდრე ყაზბეგის სახელობის ისტორიული მუზეუმი მდებარეობს დაბა სტეფანწმინდაში, ყაზბეგის ქუჩაზე. დაბა სტეფანწმინდა მდებარეობს მდ. თერგის სანაპიროზე თბილისიდან ჩრდილოეთით 157 კმ-ში ზღვის დონიდან 1 749 მ სიმაღლეზე.

მუზეუმ-კომპლექსის ტერიტორიაზე განთავსებულია სამი შენობა - ალ. ყაზბეგის სახლ-მუზეუმი, ნიკოლოზ ყაზბეგის (ალ. ყაზბეგის ბიძა) სახლი და ისტორიული მუზეუმი.

მუზეუმი დაარსდა 1934 წელს. 2009 წლიდან გაერთიანებულია სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოში (საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო). მუზეუმი ამჟამად ფუნქციონირებს.

მუზეუმ-კომპლექსის ნაწილია ქართველი მწერლის ალექსანდრე ყაზბეგის (1848-1890) მამისეული სახლი, რომელიც აშენებულია 1809-1814 წლებში. სახლ-მუზეუმში მწერლის მემორიალურ ნივთებთან და ბიბლიოთეკასთან ერთად, დაცულია არამარტო ხევის, არამედ კავკასიური კულტურისთვის დამახასიათებელი ნივთიერი და დოკუმენტური მასალა. კერძოდ, რეგიონის ყოფისთვის დამახასიათებელი ეთნოგრაფიული, გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშები (XIX-XX სს-ის დასაწყისის საოჯახო ნივთები, აქსესუარები, ჭურჭელი, ფარდაგები, ხურჯინები), არქეოლოგიური მასალა (ნუმიზმატიკა, საბრძოლო და სამუშაო იარაღების ფრაგმენტები, სამკაული, მოსართავები, თიხისა და კერამიკის ჭურჭელი), საეკლესიო დანიშნულების ნივთები, წიგნები, ადგილობრივი მხატვრების ნამუშევრები. მუზეუმი მოქმედია. ისტორიული მუზეუმის შენობა აშენებულია გასული საუკუნის 80-იან წლებში. ამჟამად ძლიერ დაზიანებულია, ამიტომ მუზეუმის ადმინისტრაცია და ექსპონატები დღეისათვის განთავსებულია ალ.ყაზბეგის სახლ-მუზეუმში, ხოლო ფონდსაცავი ნიკოლოზ ყაზბეგის სახლში.

მუზეუმის ეზოშია მწერლის საფლავი. მუზეუმს მიმდებარედ განთავსებულია მთავარანგელოზის სახელობის ეკლესია. მუზეუმის ტერიტორია შემოღობილია. მის მიმდებარე ტერიტორიაზე განთავსებულია ფოსტის შენობა და კერძო სახლები. ყაზბეგის ქუჩა, რომელზეც მდებარეობს მუზეუმი, გასდევს მდინარე თერგის ხეობას.

4. პოტენციური ზეგავლენის ანალიზი

4.1 სამშენებლო ფაზა

4.1.1 სოციალური ზეგავლენა

- სოციალური საკითხების ზოგადი მომხილვა: სოციალურ გარემოზე ისეთი მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოსალოდნელი არ არის.
- განსახლების საკითხები: ქვე-პროექტი არ ითვალისწინებს კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთების შესყიდვას, არ არის მოსალოდნელი პერმანენტული ზეგავლენა კერძო ან იჯარით გაცემულ სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე, კერძო საკუთრებაზე ან ბიზნესზე.
- დასაქმების შესაძლებლობის შექმნა: მშენებლობისა და მცირე ოპერირების ფაზაში მოსალოდნელია შეზღუდული და დროებითი დადებითი ზეგავლენა.
- ხმაურთან, გამონახოვასთან და ვიბრაციასთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის საკითხები: შეზღუდული და დროებითი.
- სატრანსპორტო მოძრაობის დარღვევა: ქვე-პროექტთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობების შედეგად, დროებით შეიზღუდება ადგილობრივი სატრანსპორტო მოძრაობა.
- უსაფრთხოება და წვდომა: ქვე-პროექტის ფარგლებში სამუშაოების მიმდინარეობისას შეიზღუდება სარეაბილიტაციო ობიექტის მიმდებარე ტერიტორიებზე მისასვლელი, თუმცა საფრთხე არ ემუქრება არც ტრანსპორტის მოძრაობას და არც ფეხით მოსიარულებების უსაფრთხოებას.

4.1.2. ფიზიკური ზეგავლენა კულტურულ მემკვიდრეობაზე

არსებობს სამუზეუმო ექსპონატებისა და კოლექციების დაზიანების მცირე რისკი დაკავშირებული მათ გადაზიდვასა და დროებით განთავსებასთან პროექტის განხორციელების განმავლობაში. ალ. ყაზბეგის მემორიალურ სახლში განთავსებულია სამუზეუმო ექსპონატი, ხოლო ალ.ყაზბეგის ბიძის სახლში - ფონდსაცავი. ამ შენობებში სულ თავმოყრილია 31 414 ექსპონატი - არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული, საბუნებისმეტყველო და ნუმიზმატიკური კოლექციები, ფერწერა, გრაფიკა, სკულპტურა, გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშები, ფოტომასალა, წერილობითი ძეგლები, ძვირფასი ლითონები, მემორიალური და საეკლესიო ნივთები, კინო და მუსიკალური საცნობარო მასალა. მუზეუმში დაცული კოლექციები, პროექტის განხორციელების განმავლობაში, განთავსებული იქნება ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ადმინისტრაციული შენობის სააქტო დარბაზში, ხოლო მის დაცვას, მოვლას და უსაფრთხოებას მთლიანად უზრუნველყოფს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო (იხ. დანართი 3, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს წერილი და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობის თანხმობა). ექსპონატების შეფუთვას, განთავსებას და ტრანსპორტირებას განახორციელებს კულტურული მემკვიდრეობის

დაცვის სააგენტო სარეაბილიტაციო სამუშაოების დაწყებამდე. ფართი, სადაც დროებით მოხდება ექსპონატების განთავსება, აღიჭურვება გისოსებით და სიგნალიზაციით, შეიქმნება მიკროკლიმატი.

თუ მშენებელი კონტრაქტორი სამუშაოების წარმოებისას აღმოაჩენს არქეოლოგიურ მასალას, მუნიციპალური განვითარების ფონდმა დაუყონებლივ უნდა აცნობოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს და მიიღოს ინსტრუქცია შემდგომი ქმედებების შესახებ. ფონდმა არ უნდა განაახლოს სამუშაოები სანამ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო არ მისცეს თანხმობას, რომ განხორციელდა ყველა შესაბამისი ღონისძიება არქეოლოგიური მემკვიდრეობის ძეგლის კონსერვაციისთვის.

4.1.3 გარემოზე ზეგავლენა

ნიადაგის დაბინძურება

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოებით ნიადაგის დაბინძურების პოტენციური წყაროები შეიძლება იყოს:

- დიზელის საწვავი, ზეთები, სამუხრუჭე სითხე, ანტიფრიზი (დაღვრა/გაჟონვა მანქანა/დანადგარებიდან);
- ცემენტი, ბეტონი და სხვა დამაბინძურებლები;
- საშენებლო ნარჩენები (შესაფუთი მასალები, ქვები, ხრეში, ცემენტის, ბეტონის, ხის და სხვა მასალების ნარჩენები).

წყლის დაბინძურება

წყლების დაბინძურება შეიძლება მოხდეს სხვადასხვა წყაროებიდან:

- საწვავის, ზეთების ან სხვა სახიფათო ნივთიერებების დაღვრა, განსაკუთრებით საწვავით გამართვის ან მანქანა-დანადგარების შეკეთების სამუშაოების დროს;
- ექსკავაციის შედეგად წარმოქმნილი შლამიანი წყლებით;
- სანიაღვრე წყლებში არსებული შლამით;
- მანქანა-დანადგარების გარეცხვისას;
- დაბინძურებული მიწის ან გრუნტის წყლების ზემოქმედებით.

მოსალოდნელია დაღვრების სწრაფი ჩადინება წყლის ობიექტებში, რის შემდეგაც ძნელი იქნება დაბინძურების ლოკალიზება, და გაიზრდება ქვემო დინებაში უფრო დიდი ფართობის დაბინძურების რისკი. ამიტომ მნიშვნელოვანია ლოკალიზების ღონისძიებების დაუყონებლივ გატარება წყლის დაბინძურების რისკის წარმოქმნის შემთხვევაში.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის შემდგომ გაშიშვლებული გრუნტი წვიმიან ამინდში შეიძლება ჩაირეცხოს სამუშაოების განხორციელების ადგილიდან.

ჰაერის დაბინძურება და ხმაური

ჰაერის დაბინძურების სავარაუდო ზეგავლენა მცირეა. ჰაერის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს მანქანა-დანადგარების მოძრაობამ/მუშაობამ ქვე-პროექტის ტერიტორიაზე და მასალების/ნარჩენების ტრანსპორტირებისას. ზემოქმედების წყაროები შეიძლება იყოს:

- მძიმე ტექნიკის მუშაობით გამოწვეული ხმაური და ვიბრაცია;
- გამონაბოლქვი (სატრანსპორტო საშუალებებიდან, ბულოდოზერებისაგან, ექსკავატორებისაგან);
- მტვერი;
- მასალების მოწოდების/ტრანსპორტირების შედეგად წარმოქმნილი გამონაბოლქვი.

სამშენებლო ნარჩენები

ინერტული სამშენებლო ნარჩენები

სამშენებლო სამუშაოებისას მოსალოდნელია შემდეგი სახის ინერტული სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა:

- არსებული შენობის დაშლისა და საძირკვლის მოწყობის შედეგად წარმოქმნილი ინერტული ნარჩენები, როგორიცაა ზედმეტი გრუნტი, ქვები, ბეტონი, აგური და ლითონი;
- არასახიფათო ნივთიერებებით დაბინძურებული ნიადაგი;
- შესაფუთი მასალები.

სახიფათო სამშენებლო ნარჩენები

მოსალოდნელია მცირე რაოდენობით სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა მანქანა-დანადგარების ტექნიკური მომსახურების სამუშაოების შედეგად, როგორიცაა:

- თხევადი საწვავი;
- ზეთები, ჰიდრავლიკური სითხე;
- ქიმიურ ნივთიერებების, მაგ. ანტიფრიზი;
- დაბინძურებული ნიადაგი;
- გაჟონვის საწინააღმდეგო მასალები, რომლებიც გამოყენებული იქნა ზეთისა და ქიმიური ნივთიერებების შესაწოვად;
- მანქანის/ძრავის ფილტრის კარტრიჯები;
- ზეთიანი ტილოები, ნახმარი ფილტრები, დაბინძურებული ნიადაგი და ა.შ.

ტრანსპორტთან დაკავშირებული ზეგავლენა

შესაძლოა ადგილი იქნეს შემდეგი სახის ზეგავლენებს:

- ხმაურის და ვიბრაციის გაზრდა;

- სატრანსპორტო საცობების წარმოქმნა,
- ჰაერის დაბინძურება გამონაბოლქვით,
- გზების ატალახება,
- ტრანსპორტის საწვავით გამართვის ან ტექნიკური მომსახურების დროს დაბინძურება.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაკარგვა მისი მოჭრის გამო

ნიადაგის საფარის ზედა ფენის დანაკარგებს მისი მოჭრის შედეგად შეიძლება ადგილი ექნეს მისი არასწორის შენახვისა და რეკულტივაციის შედეგად გადარეცხვის გამო.

მცენარეული საფარი და ლანდშაფტი

ქვე-პროექტი არ ითვალისწინებს ხეების ან ბუჩქების მოჭრას. ქვე პროექტი არ ითვალისწინებს ლანდშაფტის მნიშვნელოვან ცვლილებას.

4.2 ოპერირების ფაზა

მუზეუმის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული პოტენციური ზეგავლენა შესაძლებელია იყოს შემდეგი:

- ტურისტების გაზრდილი ნაკადის გამო ნარჩენების წარმოქმნისა და ხმაურის გაზრდა;
- მუზეუმის მიმდებარე ტერიტორიაზე სატრანსპორტო მოძრაობის გაზრდა, რის გამოც შესაძლოა გაიზარდოს გამონაბოლქვი და ხმაური, ასევე წარმოიქმნას უსაფრთხოების პრობლემა.

დადებითი სოციალური ზეგავლენა უკავშირდება რაიონში ტურისტული ინფრასტრუქტურის გაზრდას, რასაც დასაქმების მხრივ დადებითი გავლენა ექნება ადგილობრივი მოსახლეობაზე.

5. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე, ასევე კულტურულ მემკვიდრეობაზე, მოსალოდნელი ზეგავლენის გათვალისწინებით მომზადდა გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა. გარემოსდაცვითი მიმოხილვა და გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა არის კონტრაქტის ნაწილი და გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის განხორციელება სავალდებულოა კონტრაქტორისათვის.

კონტრაქტორს მოეთხოვება:

1. სამშენებლო მასალის შეძენა მხოლოდ ლიცენზირებული მომწოდებლისგან.
2. თუ კონტრაქტორს სურვილი აქვს მასალა მოიპოვოს კარიერიდან ან მდინარის კალაპოტიდან (ვიდრე ეს მასალები შეისყიდოს სხვა მომწოდებლისგან), მაშინ მან ინერტული მასალების ამოღებაზე უნდა მოიპოვოს ლიცენზია.
3. თუ კონტრაქტორს სურს აამუშაოს საკუთარი ბეტონის ქარხანა (ვიდრე შეისყიდოს ეს მასალა სხვა მომწოდებლისგან) ასეთ შემთხვევაში მან უნდა მოამზადოს ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს აღწერის ტექნიკური ანგარიში და შეათანხმოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან.
4. სამშენებლო ნარჩენები უნდა განთავსდეს უახლოეს მუნიციპალურ ნაგასაყრელზე წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე. უნდა მოხდეს ნარჩენების განთავსების თაობაზე ჩანაწერების წარმოება, როგორც სათანადო მართვის დამამტკიცებელი საბუთი.
5. თუ კონტრაქტორს სამუშაოების შედეგად წარმოექმნება 200 ტონაზე მეტი არასახიფათო ნარჩენი ან 1000 ტონაზე მეტი ინერტული ნარჩენი ან ნებისმიერი ოდენობით სახიფათო ნარჩენი წლის განმავლობაში, მომზადებული უნდა იქნეს და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარედგინოს დასამტკიცებლად კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმა და ნარჩენების ინვენტარიზაციის ანგარიში, დანიშნული უნდა იქნეს გარემოსდაცვითი მმართველი და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარედგინოს ინფორმაცია მის შესახებ „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ შესაბამისად.

ლიცენზიების ასლები, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში (შეთანხმებული გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან) და შეთანხმება ნარჩენების განთავსების თაობაზე მგფ-ში წარმოდგენილი უნდა იქნეს სამუშაოების დაწყებამდე.

დაცული უნდა იქნეს GOST და SNIP ნორმები.

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
წინა-სამშენებლო ფაზა			
ზოგადი პირობები	საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის მოთხოვნების შეუსრულებლობა	კონტრაქტორის მიერ მოპოვებული უნდა იქნეს შემდეგი ნებართვები/ლიცენზიები და მათი ასლები წარმოდგენილი უნდა იქნეს მგვ-ში: - შეთანხმება ნარჩენი გრუნტის განთავსების ადგილზე; - ინერტული მასალების მოპოვების ლიცენზია; - ასფალტის წარმოების გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა; - გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა იმ სამშენებლო მასალების წარმოებაზე, რომელიც განეკუთვნება ეკოლოგიური ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებულ საქმიანობას; - ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში, რომელიც შეთანხმებულია გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან; - შეთანხმება საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო ნარჩენების განთავსებაზე უახლოეს ნაგავსაყრელზე.	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება დაგეგმილ საქმიანობაზე	მსოფლიო ბანკისა და საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნების შეუსრულებლობა	კონტრაქტორმა სამშენებლო ტერიტორიაზე უნდა განათავსოს საინფორმაციო ბანერი. ბანერზე განთავსებული უნდა იქნეს ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ მგფ-ში, ზედამხედველ კომპანიასა და ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში, რომელსაც ადგილობრივმა მოსახლეობამ შესაძლოა მიმართოს გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით საჩივრის არსებობის შემთხვევაში. ბანერი დამზადებული უნდა იყოს ამინდის უარყოფითი პირობებისადმი გამძლე მასალისაგან. ბანერზე წარწერები განთავსებული უნდა იქნეს ქართულ და ინგლისურ ენებზე.	მშენებელი კონტრაქტორი,
მუზეუმის ექსპონატების უსაფრთხო ტრანსპორტირება და განთავსება	მუზეუმის ექსპონატების დაზიანება	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო უზრუნველყოფს მუზეუმის ექსპონატების ტრანსპორტირებას მათი დროებითი განთავსების ადგილას - ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობის შენობაში რეაბილიტაციის სამუშაოების დაწყებამდე. მუზეუმის ექსპონატების დროებითი საცავი წინასწარ უნდა იქნას აღჭურვილი გისოსებით და სიგნალიზაციით. უზრუნველყოფილი უნდა იქნას შესაბამისი მიკროკლიმატის შექმნა ექსპონატების შენახვისათვის. ექსპონატების შეფუთვა, გადაზიდვა, განთავსება უნდა მოხდეს ისე, რომ თავიდან იქნას აცილებულია მათი დაკარგვის ან დაზიანების საფრთხე.	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო ყაზბეგის მუნიციპალიტეტი
გარემოსდაცვითი ღონისძიებების	ქართული კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის მოთხოვნებთან	- ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვაზე და EMP-ის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირის დანიშვნა	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
განხორციელების სტრუქტურა	შეუსაბამობა, მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე	- მუშახელის ტრეინინგი ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვასთან დაკავშირებით გასატარებელ ღონისძიებებზე - გარემოზე ზემოქმედების შესარბილებლად საჭირო აღჭურვილობის უზრუნველყოფა	
მშენებლობის ფაზა			
სამშენებლო სამუშაოები, მათ შორის: - ობიექტის ტერიტორიის მომზადება - მიწის სამუშაოები - - შენობა-ნაგებობების მოწყობა - სამშენებლო ტექნიკის ექსპლოატაცია - სატრანსპორტო ოპერაციები	ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება	- მანქანა-დანადგარები უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში, რომ არ მოხდეს მუშა-ხელისა და ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხება გამონახოლქვით. უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების რეგულარული ტექნიკური მომსახურება, გაუმართაობის გამო გამონახოლქვის გაზრდის თავიდან ასაცილებლად. - დიზელის ძრავები რეგულარულად უნდა შემოწმდეს და შეკეთდეს ემისიების მინიმაზიის მიზნით. ყველა მანქანა-დანადგარი ასევე უნდა შეკეთდეს საჭიროებისამებრ, რათა უზრუნველყოფილი იყო მათი გამართული მუშაობა და პოტენციური ემისიების თავიდან აცილება; - სატრანსპორტო საშუალებების საწვავით გამართვა უნდა მოხდეს ისე, რომ თავიდან იქნეს აცილებული ემისიები (საწვავის შენახვისათვის არ უნდა იქნეს გამოყენებული ღია ავზები);	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს დახურული ტრანსპორტით მტკვრის წარმოქმნის შემცირების მიზნით. სამშენებლო ტერიტორია უნდა მოირწყას საჭიროებისამებრ; მუშები აღჭურვილი უნდა იქნენ პერსონალური დაცვის საშუალებებით; - დემონტაჟის სამუშაოების დროს ტერიტორია უნდა დატენიანდეს ან დამონტაჟდეს მტკვრის შემაკავებლები; - გარემო (ტროტუარები, გზები) თავისუფალი უნდა იყოს წარმოქმნილი ნამსხვრევებისაგან; - მიწის სამუშაოები უნდა შეჩერდეს ძლიერი ქარის დროს; - სამშენებლო მასალები და ყრილები უნდა იქნეს გადახურული; - მოჭრილი/ამოღებული გრუნტი უნდა იქნეს დასაწყობებული შესაბამისად; - აკრძალულია სამშენებლო მასალების ან ნარჩენების დაწვა, - აკრძალულია მანქანების და მძიმე ტექნიკის დაუტვირთავი მუშაობა. - ტერიტორიის რეკულტივაცია უნდა მოხდეს სამუშაოების დასრულებისთანავე.	
	ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელება	- მასალების გადაზიდვისას ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნეს შეზღუდული დასახლებულ ადგილებში უსაფრთხო დონემდე;	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების პერიოდული ტექნიკური კონტროლი და შეკეთება საჭიროებისამებრ; - სატრანსპორტო ოპერაციები უნდა განხორციელდეს მხოლოდ დღის საათებში - ტექნიკის უქმი სვლა არ უნდა იყოს ნებადართული. გამოყენებული უნდა იქნეს შესაბამისი მაცუჩები; - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მანქანა-დანადგარების გამართული მუშაობა.	
	ნიადაგის საფარის დაზიანება	- სამშენებლო ტერიტორია და მისასვლელი გზები უნდა იქნეს მონიშნული სამუშაოების დაწყებამდე; - სამუშაო ტერიტორიის საზღვრები უნდა იქნეს დაცული სამუშაოების განხორციელების დროს; - სამუშაო უბნებიდან ნიადაგის საფარის მოხსნა (შეძლებისდაგვარად) და დასაწყობება შემდგომი გამოყენების მიზნით უნდა მოხდეს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის (2014) მოთხოვნების შესაბამისად ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყობება უნდა მოხდეს არაუმეტეს 2 მეტრი სიმაღლის გროვებად, რომლის გვერდის დახრილობის კუთხე არ აღემატება 45⁰-ს. ნიადაგის დასაწყობების ადგილის შერჩევისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი: დასაწყობების ადგილი ისე უნდა იყოს შერჩეული, რომ არ მოხდეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის ჩამოშლა, დატკეპვნა	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		ტექნიკის მოძრაობის შედეგად, ასევე დაბინძურება სხვა მასალებით. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოყოფილი უნდა იქნეს გრუნტისაგან (ნიადაგის ქვედა ფენისაგან); ნიადაგის დასაწყობება უნდა მოხდეს ისე, რო არ იყოს წყლით წარეცხვის/დატბორვის საფრთხე; დაუშვებელია ნიადაგის დასაწყობება მდინარიდან/წყლის ნაკადებიდან 25 მეტრზე ნაკლებ მანძილზე, ადგილმდებარეობის ტოპოგრაფიის თავისებურების გათვალისწინებით; დაუშვებელია ნიადაგის საფარის მოხსნა ძლიერი წვიმის დროს; დასაწყობებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ქვე-პროექტის ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის სამუშაოების დასრულებისთანავე. საჭიროებიდან გამომდინარე უნდა მოხდეს მიწის საფარის მოსწორება, რეკულტივაცია, და ბუნებრივი მცენარეული საფარის სწრაფად აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება. საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს დასაწყობებული ნიადაგის ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებები, როგორცაა ეროზიის საწინააღმდეგო საფარის მოწყობა, ზედაპირის დატკეპნა და/ან დაგრუნტვა. დასაწყობებული ნიადაგი დაცული უნდა იქნეს წყლის ნაკადით ჩარეცხვისაგან ბერმების ან მისი	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		ექვივალენტის მოწყობით გროვების ირგვლივ, საჭიროებისამებრ. - დასაწყობებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის სამუშაოების დასრულებისთანავე. გრუნტის ქვედა ფენის დასაწყობება უნდა მოხდეს არა უმეტეს 3 მ სიმაღლის გროვებად, რომელთა გვერდების დახრილობის კუთხე არ აღემატება 60°-ს. ამასთან, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი: - დასაწყობების ადგილი იმგვარად უნდა იქნეს შერჩეული, რომ არ მოხდეს მისი დატკეპვნა ტექნიკის მოძრაობის შედეგად ან დაბინძურება სხვა მასალებით; - გრუნტი გამოყოფილი უნდა იქნეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენისაგან.	
	წყლისა და ნიადაგის დაბინძურება	- პერსონალის უზრუნველყოფა ტუალეტებითა და აბაზანებით და წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების ცენტრალიზებული ჩაშვება საკანალიზაციო სისტემაში, თუ ეს შესაძლებელია ან დროებითი ნაგებობების მოწყობა - ტექნიკის გამართულობის უზრუნველყოფა - ტექნიკის საწვავით გამართვა მხოლოდ სათანადოდ აღჭურვილი საწვავშუილებით, ამასთან სავალდებულოა წყვეთშემკრებების გამოყენება - ტექნიკის საწვავით გამართვა და ტექ. მომსახურება მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ უბანზე, სადაც	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		მოხსნილია ნიადაგი და მოწყობილია ხრეშოვანი საფარი, ზეთები, საწვავი და გამხსნელები დასაწყობებული უნდა იქნეს მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, საწვავის, ზეთებისა და გამხსნელების დასაწყობება არ უნდა მოხდეს კულტურული მემკვიდრეობის ადგილის სიახლოვეს; - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს სამშენებლო მასალების სათანადოდ დასაწყობება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში; - სახიფათო ან ტოქსიკური მასალები დროებით განტავსებული უნდა იქნეს უსაფრთხო კონტეინერებში შესაბამისი წარწერით (შემაღწელობა და მოპყრობის პირობები). სამშენებლო მოედანზე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს დაღვრის შემთხვევაში შემკავებული მასალები (სორბენტები, ქვიშა, ნახერხი); - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს დაღვრის დაუყონებლივ გაწმენდა, დაბინძურებული ნიადაგის/ გრუნტის ტერიტორიიდან გატანა; - არ უნდა მოხდეს ცემენტის ან ბეტონის ნარჩენების ჩარეცხვა/ჩაყრა ნებისმიერ წყლის ობიექტში. - სამუშაოების დასრულებისთანავე უნდა მოხდეს ტერიტორიის გაწმენდა სამშენებლო ნარჩენებისგან.	
	გარემოს დაბინძურება მყარი და თხევადი ნარჩენებით	- აკრძალულია ნარჩენების დაწვა; - არ უნდა იქნეს გამოყენებული ტყვია შემცველი საღებავები; - სხვადასხვა სახის ნარჩენები (სახიფათო, სამშენებლო, საყოფაცხოვრებო) უნდა შეგროვდეს სეპარირებულად. ნარჩენების დროებითი განთავსებისათვის უნდა იქნეს გამოყოფილი	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		სპეციალური ადგილი და განხორციელდეს დაბინძურების საწინააღმდეგო ღონისძიებები; - ინერტული ნარჩენები და ჭარბი გრუნტი უნდა განთავსდეს ვანი მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ გამოყოფილ ტერიტორიაზე (იხ. დანართი 8); - სახიფათო და ტოქსიკური ნარჩენები უნდა განთავსდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც მითითებული იქნება მათი შემადგენლობა და მოპყრობის პირობები; აკრძალულია სახიფათო ნარჩენების უკონტროლო განთავსება სამშენებლო ტერიტორიაზე. სახიფათო ნარჩენები უნდა მოთავსდეს გაჟონვისაგან დაცულ კონტეინერში რათა თავიდან იქნას აცილებული დაღვრა და გაჟონვები; სახიფათო ნარჩენების გადაცემა უნდა მოხდეს ასეთი ნარჩენების მართვაზე ლიცენზიის მქონე კომპანიისთვის, მასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე; - ნებისმიერი სახის სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენი ტერიტორიიდან გატანილი უნდა იქნეს ხშირად; - ნარჩენების განკარგვის შესახებ უნდა იწარმოებოდეს დოკუმენტაცია, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მისი სათანადოდ განკარგვის მტკიცებულება.	
	ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე	- ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნას შეზღუდული - ტექნიკის გადაადგილება მოხდეს მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით - ტრანსპორტის მოძრაობის სიხშირე უნდა იქნას შეზღუდული	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	მოსახლეობის და პერსონალის ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკები	სამშენებლო ადგილი უნდა იქნეს სათანადოდ დაცული და მშენებლობასთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობის დარეგულირებული. ეს მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ღონისძიებებს: - გზის მაჩვენებლების, გამაფრთხილებელი ნიშნების, ბარიერების განთავსებას. სამშენებლო ტერიტორია იქნება მკაფიოდ შესამჩნევი, ხოლო პოტენციური რისკების შესახებ მოხდება საზოგადოების გაფრთხილება. - სამშენებლო ადგილები და ყველა თხრილი უნდა იქნეს შემოღობილი და სათანადოდ დაცული უნებართვო შესვლისაგან, განსაკუთრებით ზავშვებისთვის; - უნდა მოეწყოს სათანადო განათება და განთავსდეს უსაფრთხოების ნიშნები; მოხდება სამუშაო საათების ადგილობრივ სატრანსპორტო მოძრაობის სქემასთან მორგება, მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება არ უნდა მოხდეს პიკის საათებში ან პირუტყვის გადაადგილების დროს. - ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნას შეზღუდული - ტექნიკის გადაადგილება მოხდეს მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	კერძო საკუთრებაში არსებული ქონების დაზიანება	- ტექნიკის გადაადგილება მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით - ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარის შეზღუდვა - მიყენებული ზიანი სრულად უნდა იქნეს ანაზღაურებული კონტრაქტორის მიერ	მშენებელი კონტრაქტორი
	კონფლიქტი ადგილობრივ მოსახლეობასთან ან სხვა ზემოქმედების ქვეშ მყოფ პირებთან	- მოსახლეობასთან შეხვედრა (საჭიროების შემთხვევაში) - საჩივრების მიღება და მათზე რეაგირება	მშენებელი კონტრაქტორი
	პროფესიული ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკები	- სამუშაოების დაწყებამდე მუშახელის ინფორმირება მოსალოდნელი რისკების შესახებ და ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოების წესებთან დაკავშირებით, ზემოხსენებული უზრუნველყოფილი უნდა იქნას სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე და მათი მსვლელობისას - პერსონალის საჭირო პირადი დაცვის საშუალებების (მაგ, ჩაფხუტები, ხელთათმანები, სხვა) მომარაგება და მათი სწორედ გამოყენება - ტექნიკის ექსპლოატაციისას უსაფრთხოების უზრუნველყოფა - გამაფრთხილებელი ნიშნების განთავსება მაღლი რისკის უბნებზე - ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებისა და ხმაურის ზემოქმედების შესამცირებლად რეკომენდირებული ღონისძიებების გატარება	Construction contractor

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	ზემოქმედება კულტურულ მემკვიდრეობაზე	- ტერიტორიის დასუფთავება და რეკულტივაცია სამშენებლო სამუშაოების დასრულებისთანავე - სამუშაოების შეჩერება მიწის სამუშაოებისას არქეოლოგიური ობიექტის ან არტეფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში, კულტურის და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ინფორმირება აღმოჩენის შესახებ და საქმიანობის განახლება მხოლოდ სათანადო ნებართვის მიღების შემდეგ	მგფ, მშენებელი კონტრაქტორი
ექსპლუატაციის ფაზა			
მუზეუმის ოპერირება	გარემოს დაბინძურება მყარი ნარჩენებით და ჩამდინარე წყლებით	- სანაგვე ურნების განთავსება ობიექტის ტერიტორიაზე - მყარი ნარჩენების რეგულარულად გატანა მუნიციპალიტეტის საყოფაცხოვრებო ნაგავსაყრელზე, მმართველ კომპანიასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე - ნარჩენების წვის აკრძალვა - საკანალიზაციო სისტემისა და ჩამდინარე წყლების ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველყოფა. -	მუზეუმის ადმინისტრაცია

6. გარემოსდაცვითი მონიტორინგი

მუნიციპალური განვითარების ფონდი პასუხისმგებელია განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებების მონიტორინგი. საკონსულტაციო კომპანია, რომელიც დაქირავებულია, როგორც სამუშაოების ზედამხედველი, ასევე დაეხმარება მგფ-ს, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს ქვე-პროექტის ფარგლებში განხორციელებული სამუშაოების გარემოსდაცვითი და სოციალური შესაბამისობა. ქვეპროექტის გარემოსდაცვითი მონიტორინგი განხორციელდება ქვემოთ მოცემული გეგმის შესაბამისად.

გარემოზე ზემოქმედების გეგმის განხორციელების თაობაზე ანგარიში წარმოდგენილი იქნება მგფ-ის ყოველკვარტალურ ანგარიშებში. მგფ ასევე უზრუნველყოფს კონტრაქტორისაგან ყველა ნებართვის, ლიცენზიებისა და შეთანხმების წერილების ასლების მიღებას და შენახვას, რომლებიც კონტრაქტორს მოეთხოვება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ინერტული მასალების მოპოვებისათვის, ასფალტის ქარხნის ოპერირებისათვის, სხვადასხვა სახის ნარჩენების განთავსებისათვის.

7. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის დარღვევის გამოსწორება

მგფ, როგორც სამშენებლო სამუშაოების დამკვეთი, პასუხისმგებელი იქნება კონტრაქტორის მიერ ხელშეკრულების პირობების დაცვაზე, რაც ასევე მოიცავს გმგ შესრულებას.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია საქმიანობა განახორციელოს საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის შესაბამისად. შეუსაბამოების გამოვლენის შემთხვევაში კონტრაქტორი პასუხისმგებელი იქნება დაფაროს გარემოსთვის მიყენებული ზიანის აღმოფხვრასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი.

8. განხორციელების ღირებულება

გარემოსდაცვითი მართვის გეგმით შემოთავაზებული ინდივიდუალური შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების ხარჯები მცირეა და შესაბამისად, რთულია მათი გამოცალკევება სამშენებლო ოპერაციების ხარჯებიდან. მიუხედავად ამისა, რეკომენდირებულია, რომ მასალათა და სამუშაოთა მოცულობების ჩამონათვალი, რომელიც სატენდერო დოკუმენტაციაში არის მოცემული შეიცავდეს ნარჩენებისა და დარჩენილი მასალის განკარგვის პუნქტს. გარემოსდაცვით პრინციპებთან შესატყვისობისათვის საჭირო სხვა ხარჯები სავარაუდოდ სხვადასხვა სამშენებლო საქმიანობის ფასებში უნდა იქნას ინტეგრირებული.

8.მონიტორინგის მართვის გეგმა

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო ფაზა						
სამშენებლო მასალებით უზრუნველყოფა	სამშენებლო მასალების შეძენა მხოლოდ ოფიციალურად დარეგისტრირებული მომწოდებლებისაგან	მომწოდებლის ოფისში, ან საწვობში	დოკუმენტების შემოწმება	მომწოდებლის კონტრაქტების გაფორმებისას	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგომარეობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება; სამშენებლო მანქანა-დანადგარების გადაადგილება	სატრანსპორტო საშუალებების და მექანიზმების ტექნიკური მდგომარეობა სატვირთო ავტომობილების შემოსაზღვრა და დაცვა სპეციალური საფარით გათვალისწინება წინასწარ დადგენილი მარშრუტისა და სამუშაო საათების	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელი შემოწმებები, როგორც სამუშაო, ისე არა სამუშაო საათებში	მიწისა და ჰაერის ემისიებისაგან დაბინძურების შემცირება; ხმაურით და ვიბრაციით ადგილობრივი საზოგადოებების შეწუხების შეზღუდვა	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი, საპატრულო პოლიცია

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
მიწის სამუშაოები	ამოღებული გრუნტის დროებითი შენახვა წინასწარ განსაზღვრულ და შეთანხმებულ ტერიტორიებზე; ამოღებული გრუნტის უკუჩაყრა და/ან განთავსება ოფიციალურად გამოყოფილ ტერიტორიებზე;	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება რქეოლოგიების მიერ პერმანენტული შემოწმება	მიწის სამუშაოების პროცესში	სამშენებლო და და მისი მდებარე ტერიტორიის სამშენებლო ნაგვით დაბინძურების თავიდან აცილება	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
ინერტული მასალების მოძიება	მასალის შესყიდვა არსებული მომწოდებლებისგან, თუ შესაძლებელია; მოპოვების ლიცენზიის მიღება სამუშაოების კონტრაქტით და ლიცენზიის პირობების მკაცრად დაცვა;	მოპოვების ადგილებში	დოკუმენტების შემოწმება. სამუშაოს შემოწმება.	მასალის მოპოვების დროს	ფერდობების ეროზიის შეზღუდვა, ეკოსისტემებისა და ლანდშაფტების დეგრადაციის შეზღუდვა; მდინარის ნაპირების ეროზიის, შეწონილი ნაწილაკებით წყლის დაბინძურების და	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	კარიერის ტერიტორიის დატერასება, კარიერის ექსპლუატირებული ადგილების ამოვსება და ლანდშაფტის ჰარმონიზაცია; მდინარის ხრეშის და ქვიშის ამოღება ნაკადის გარეთ, ხრეშის დამცავი ბარიერების მოწყობა მოპოვების ტერიტორიასა და მდინარეს შორის და არ იქნას დაშვებული მანქანების შესვლა წყალში				წყლის ეკოსისტემის მოშლის შეზღუდვა.	
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ნარჩენების დროებითი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში;	სამშენებლო ტერიტორია; ნაგავსაყრელი ტერიტორია	შემოწმება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრექტენზიების შემთხვევაში	სამშენებლო და მის მეზობლად მდებარე ტერიტორიების მყარი ნარჩენებისგან დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	ნარჩენების დროულად გადაყრა ოფიციალურად გამოყოფილ ადგილებში					
ტრანსპორტის მომრაობის დარღვევა და ფეხით მოსიარულეთათვ ის მისასვლელის შეზღუდვა	საგზაო მოძრაობის შეზღუდვის/შემოვლითი გზის აბრების განთავსება; სამშენებლო მასალების შენახვა და სამშენებლო ნარჩენების დროებითი განთავსება ისე, რომ თავიდან ავიცილოთ მისასვლელი გზების ჩახერგვა	სამშენებლო მოედანზე და მიდამოებში	შემოწმება.	მშენებლობის დროს	ავტოსაგზაო შემთხვევების პრევენცია; ადგილობრივი მოსახლეობისთვის, მიყენებული დისკომფორტის შეზღუდვა;	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი
მუშების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	მუშების ფორმებით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა; მუშების და პერსონალის ინფორმირება მექანიზმებთან/აღჭურვილობას თან მუშაობისას	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელ ი შემოწმება სამუშაოების მსვლელობისას	სამუშაო ადგილზე უბედური და გაუთვალისწინებელი შემთხვევების თავიდან აცილები მიზნით	მგფ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	ინდივიდუალური უსაფრთხოების წესების და ინსტრუქციების შესახებ და ასევე აღნიშნული წესების/ინსტრუქციების მკაცრი დაცვის შესახებ					
ოპერირების ფაზა						
წყალმომარაგებ ის და კანალიზაციის გამწმენდი ერთეული მომსახურეობა	წყალმომარაგების სისტემა არ ჟონავს და მოდის შეუფერხებლად. კანალიზაციის გამწმენდი მუშობს კარგად.	სარეაბილიტაციო საშუალებები	შემოწმება	ოპერირებისას	წყლის დანაკარგის პრევენცია გადაუმუშავებელი წყლით ზედაპირის და მიწის დაბინძურების პრევენცია	მუზეუმის ადმინისტრაცია კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო
მყარი ნარჩენების მართვა	ნაგვის ურნების განთავსება მუზეუმის მიმდებარე ტერიტორიაზე და ნარჩენების დროული და რეგულარული გატანა ტერიტორიიდან	რეაბილიტირებულ ი ობიექტი	შემოწმება	ოპერირების დროს	ტერიტორიაზე ნარჩენების დაყრის თავიდან აცილება	მუზეუმის ადმინისტრაცია კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტო

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
რეაბილიტაციის შემდეგ ტერიტორიის ობიექტის მოვლა- პატრონობა	არასანქცირებული მშენებლობა და მიწის არაფორმალური გამოყენება მუზეუმის ტერიტორიის მიმდებარედ	დებილიტირებულ ობიექტი	შემოწმება	ოპერირების დროს	მიმდებარე ტერიტორიისა და ობიექტის ისტორიული და ესთეტიური ღირებულების დაკარგვის თავიდან აცილება	მუზეუმის ადმინისტრაცია, ვანის მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება

დანართი 1. ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილის რუკა და ფოტომასალა

ალ.ყაზბეგის სახელობის მუზეუმისთვის განკუთვნილი შენობის არსებული მდგომარეობის ამსახველი ფოტომასალა

ალ. ყაზბეგის სახლის არსებული მდგომარეობის ამსახველი ფოტომასალა

აღმოსავლეთი ფასადი / East Facade

ჩრდილოეთი ფასადი / North Facade

დასავლეთი ფასადი / West Facade

სამხრეთი ფასადი / South Facade

ალ.ყაზბეგის ბიძის სახლის არსებული მდგომარეობის ამსახველი ფოტომასალა

დასავლეთი ფასადი / West Facade

ჩრდილოეთი ფასადი

ჩრდილოეთი ფასადი / North Facade

სამხრეთი ფასადი / South Facade

აღმოსავლეთი ფასადი / East Facade

ისტორიული კომპლექსის სამხრეთის ჭიშკრის მდგომარეობის ამსახველი ფოტომასალა

ჩრდილოეთის ფასადი / North Facade

დანართი 2. საკადასტრო ინფორმაცია

N 74.01.13.055

ამონაწერს საჯარო მიუცემია

განკითხვის შედეგად
N 882010597048 - 06/05/2010 16:58:19

13/05/2010 15:29:13

საკუთრების განყოფილება

[illegible]

მუსაკუთხის განხილვა

განცხადების რეგისტრაცია : ნომერი 882009387447 . თარიღი: 27/11/2009 15:02:39

အသုံးပြုသူများ၏ အကျိုးခံစားခွင့်များ

- * Համախառն ՀՀ 737, ամսվիճակի ամսագիր, 26.11.2009, հաճախորդների ցուցանիշի ցուցանիշների համեմատական հաշվարկի ցուցանիշի ամսագիրը և 2009 թվականի հաշվարկների հաշվարկի ամսագիրը համախառն

მედიკოსების
სახელმწიფო

မြန်မာ့အသံစက်

Abstract

உயிர்த்துரை

Staphylococcus pyostaphylus

Psychological Science 18(1)

საზოგადოებრივი

Գրականության
 ժողովրդական
 համագործակցության
 002610597048
 ամսվա 06/05/2018
 16:58:19
 Գրականության
 ժողովրդական ամսվա
 13/05/2018

Նախագահը նաև «Հայաստանի Հանրապետության Կրթության
 հանձնաժողով» N204562311/
 Ներդրումը հանձնարվել է
 հայկական հրատարակչության 5167, ԵՊՀ-ից Ներմուծվել է N1 N2 N3:
 Գրականության համաժողովի N2/34, ամսվա 06/05/2018, հանձնարվել է
 Գրականության ժողովրդական համագործակցության ժողովին ձևով և
 Գրականության ժողովրդական համագործակցության համագործակցության

bioRxiv preprint doi: <https://doi.org/10.1101/2019.05.29.259499>; this version posted June 1, 2019. The copyright holder for this preprint (which was not certified by peer review) is the author/funder, who has granted bioRxiv a license to display the preprint in perpetuity. It is made available under aCC-BY-NC-ND 4.0 International license.

July/Aug. 1991

ვადაცხულება

Copyright © 2004 John Wiley & Sons, Ltd.

© 2005 Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 258: 103–110

Ergebnisse: Die Ergebnisse zeigen, dass die meisten Teilnehmerinnen eine gute bis sehr gute Einstellung gegenüber dem eigenen Körper haben. Die meisten Teilnehmerinnen sind mit ihrem Körper zufrieden und empfinden sich wohl in ihrem Körper. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als stark und energiegelad. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als schön und attraktiv. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als gesund und vital. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als glücklich und zufrieden. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als selbstbewusst und sicher. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als liebevoll und fürsorglich. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als tolerant und verständnisvoll. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als optimistisch und positiv. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als kreativ und fantasievoll. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als humorvoll und lustig. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als freundlich und herzlich. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als ehrlich und offen. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als ehrgeizig und ambitioniert. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als fleißig und hartnäckig. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als zielstrebig und konzentriert. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als diszipliniert und organisiert. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als verantwortungsbewusst und zuverlässig. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als kompetent und professionell. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als erfolgreich und stolz. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als glücklich und zufrieden. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als selbstbewusst und sicher. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als liebevoll und fürsorglich. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als tolerant und verständnisvoll. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als optimistisch und positiv. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als kreativ und fantasievoll. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als humorvoll und lustig. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als freundlich und herzlich. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als ehrlich und offen. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als ehrgeizig und ambitioniert. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als fleißig und hartnäckig. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als zielstrebig und konzentriert. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als diszipliniert und organisiert. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als verantwortungsbewusst und zuverlässig. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als kompetent und professionell. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als erfolgreich und stolz. Die meisten Teilnehmerinnen empfinden sich in ihrem Körper als glücklich und zufrieden.

စာအုပ်အမျိုးအမည်နှင့် အမျိုးအမည်

[illegible][illegible]

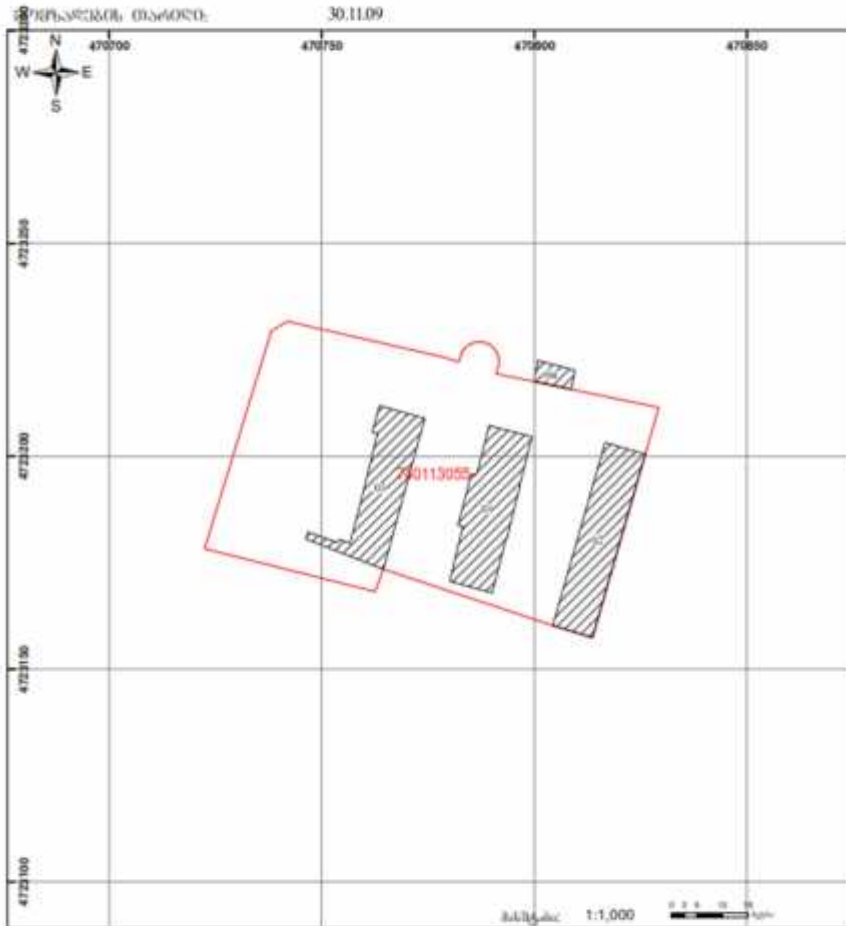
Impostor Psychological Syndrome: <http://public.msu.edu/~ga>

1997-1998 (2)

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო
საჯარო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო
საქართველოს მსახური

გეგმის სახელი: საჯარო რეგისტრაციის გეგმა: 74 01 13 055
საგარეო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო: 882009387447
გეგმის სახელი: 5167
საგარეო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო: 882009387447

	საჯარო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის		საჯარო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის		საჯარო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის
	საჯარო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის		საჯარო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის		საჯარო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის საგარეო რეგისტრაციის

საჯარო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო: 882009387447
საჯარო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო: 882009387447
საჯარო რეგისტრაციის ეროვნული სააგენტო: 882009387447

www.spa.gov.ge

დანართი 3. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს წერილი მუზეუმის
ექსპონატების დროებითი განთავსების თაობაზე

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო
National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia

№ 10/20/1408

„06“ 06 2016წ.

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის
აღმასრულებელ დირექტორს

ბ.ნ. გუგუშვილს ბერძულაძეს

ბატონო გუგუშვილ,

კიდევ ერთხელ გიდასტურებთ სრულ მზაობას დასახმარებლად, რაც უკავშირდება
სტეფანწმინდის ალ. ყაზბეგის მუზეუმის პროექტის განსახორციელებლად ნებისმიერ აქტიუბას.

აქ 26 აპრილს ჩვენ გამოგიგზავნეთ წერილი (10/20/827), რომელშიც შევეცადეთ გაგვეცა პასუხი
დონორის მიერ დასმულ შეკითხვებზე:

- 1) რა ექსპონატებია განთავსებული სარეაბილიტაციო შენობებში?
სარეაბილიტაციო შენობებიდან ორ შენობაში - ერთერთი გახლავთ ალ. ყაზბეგის
მემორიალური სახლი, სადაც მოძველებული საექსპოზიციო სივრცეა, ხოლო მეორე - ალ.
ყაზბეგის ბიძის სახლი, სადაც ფონდსაცავია განთავსებული. ამ შენობებში სულ
თავმოყრილია 31 414 ექსპონატი, ეს გახლავთ არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული,
საბუნებისმეტყველო და წმინდატიკური კოლექციები, ასევე ფერწერა, გრაფიკა,
სკულპტურა, გამოყვანილი ხელოვნების ნიმუშები, ფოტომასალა, წერილობითი ძეგლები,
ძვირფასი ლითონები, მემორიალური ნივთები, საცელსკო ნივთები, კინო და მუსიკალური
საგნობარო მასალა.
- 2) რეაბილიტაციის პროექტის მიმდინარეობისას, სად იქნება განთავსებული ეს ექსპონატები?
სააგენტოს თავდაპირველად მიაჩნდა, რომ სარეაბილიტაციო სამუშაოების
მიმდინარეობისას ოპტიმალური გადაწყვეტა იყო მუზეუმის ექსპონატები სათანადოდ
შეფუთვის შემდგომ ფონდსაცავიდან (ალ. ყაზბეგის ბიძის სახლიდან) მთლიანად
გადატანილი ყოფილიყო საექსპოზიციო შენობაში (ალ. ყაზბეგის მემორიალური სახლი),
სადაც შედარებით მარტივი იქნებოდა მათი დაცვისა და უსაფრთხოების მიღწევა, თუმცა
მუნიციპალური განვითარების ფონდში შეხვედრისას გამოიკვეთა ტექნიკური სირთულეები
არსებულ შენობაში განთავსების კუთხით და სააგენტომ უზრუნველყო ყაზბეგის
მუნიციპალიტეტის გამგეობის დახმარებით უსასყიდლოდ გამოყოფილიყო გასცეობის
ადმინისტრაციული შენობის საატკო დარბაზი, სადაც განთავსდება მუზეუმში დაცული
კოლექციები და რის დაცვას, მოვლას და უსაფრთხოებას მთლიანად უზრუნველყოფს.

სააგენტო. (დანართის სახით გიგზავნით ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობის თანხმობას
გადმოგვცეს აღნიშნული ფართი).

3) როგორ იქნება უზრუნველყოფილი მათი უსაფრთხო შენახვა? ვინ იქნება პასუხისმგებელი
პირი დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში?

რაც შეეხება დადვის პირობებს, ფართი აღიჭურვება გისოსებით, შეიქმნება მიკროკლიმატი,
სამუზეუმო ექსპონატებს დაიცავს სიგნალიზაცია, ხოლო მონიტორინგს განახორციელებს
მუზეუმის დირექცია და თანამშრომლები.

4) ამჟამად მუზეუმს რამდენი თანამშრომელი ჰყავს, ვინ უხდის ხელფასს და მუზეუმის
რეაბილიტაციის პერიოდში ხომ არ დაკარგავენ შემოსავლის წყაროს?

სტეფანწმინდის აღ. ყაზბეგის მუზეუმში სააგენტოს სტრუქტურული ერთეულია,
შესაბამისად იქ დასაქმებულზე ხელფასს გასცემს სააგენტო. მუზეუმში ამ მომენტისთვის
დასაქმებულია 10 თანამშრომელი, რომელთაც რეაბილიტაციის პერიოდში სამუშაო რეჟიმის
ცვლილების მიუხედავად ხელფასის მიცემა არ შეუწყდებათ.

5) ექსპონატების გადაზიდვაზე ვინ არის პასუხისმგებელი, როგორ მოხდება მათი შეფუთვა,
განთავსება, რა დრო დასჭირდება ტრანსპორტირებას, მოხდება თუ არა ექსპონატების
ინვენტარიზაცია - რა ვადაში?

ექსპონატების შეფუთვის, გადაზიდვას, განთავსებას, ტრანსპორტირებას მოახდენს სააგენტო
მას შემდეგ რაც გამოცხადდება ტენდერი და ფიზიკური სამუშაოების შემსრულებელი
გამარჯვებული ფირმა გამოვლინდება. თავის მხრივ ნებისმიერი ეს ღონისძიება ჩვენგანაც
სატენდერო წინადადების გამოცხადებას მოითხოვს და და მოკიდებული ვართ
სარეაბილიტაციო ტენდერის დაწყებაზე, ვინაიდან და რადგანაც შეფუთვა, გადაზიდვა,
ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს სარეაბილიტაციო სამუშაოების დაწყებამდე. ანუ
აზროს დაკარგავს მანამდე გადაზიდვა თუკი არ გვეცოდინება სამუშაოების დაწყების
მიახლოებითი თარიღი მაინც, რათა გამოირიცხოს ამაო განთავსება გამგეობის მიერ
გადმოცემულ ფართში.

(იხ. დანართი 1 ფურცელი)

პატივისცემით,

პაატა დოლიძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე

საქართველო

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობა

№446

2 ივნისი 2016 წელი

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის
ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის მოადგილეს
ბატონ დ.ლომიაშვილს

თქვენი მომდინარე წლის 16 მაისის №15/11/965 წერილის პასუხად გაცნობებთ, რომ
სტუდენტური ისტორიული მუზეუმის სარეაბილიტაციო სამუშაოების პროცესში,
რეაბილიტაციის დასრულებამდე გამგეობა თანახმაა გამგეობის ადმინისტრაციული შენობის
სააქტო დარბაზში დროებით უსასყიდლოდ განათავსოთ მუზეუმში დაცული კოლექცია თქვენი
ფორიდან დამატებით დაცვის უზრუნველყოფის გარანტიით.

პატივისცემით,

გაეო ქირიკაშვილი

მუნიციპალიტეტის გამგებელი

საქართველო, ყაზბეგი 4700, დაბა სტეფანწმინდა ალ.ყაზბეგის ქ.პ.1,

27929
03 06/16